

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาชุดการเรียนรู้ สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ ทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปากเกร็ด ครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาคุณภาพของชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปากเกร็ด ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 13 ห้องเรียน จำนวน 671 คน เนื่องจาก มีห้องเรียน 1 ห้องเรียนที่จัดไว้สำหรับนักเรียนเก่งผู้วิจัยได้แยกออก จึงเหลือประชากรทั้งหมด 12 ห้องเรียน ที่มีความสามารถเท่าเทียมกัน จำนวน 638 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปากเกร็ด สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยการจับสลากมา 1 ห้องเรียนจาก 12 ห้องเรียน คือ ห้องมัธยมศึกษาปีที่ 2/2

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ชุดการเรียนรู้ สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรประดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 ชุด ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ใบความรู้ ใบงาน แบบสอบถามความพึงพอใจ
2. แบบประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาทดลองสรุปผลได้ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปสำหรับมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49
2. ชุดการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สำหรับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 86.70/93.84
3. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางการเรียนที่ระดับ .01
4. นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป อยู่ในระดับมาก

5.2 อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีประสิทธิภาพ เมื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาตามเนื้อหาสาระทั้ง 5 ชุดสามารถทำให้ผู้เรียนมี

พัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นและจากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยขออภิปรายสาเหตุที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานดังนี้

1.ชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จึงได้ชุดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523, น.120) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนว่า “ไม่ว่าจะเป็นชุดการสอนประเภทใดย่อมมีคุณค่าต่อการเพิ่มคุณภาพในการเรียนการสอน หากได้มีการผลิตที่มีการทดสอบวิจัยแล้วด้วยกันนั้น” คุณภาพของชุดการสอนพอสรุปได้ คือ ให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน ซึ่งผู้สอนไม่สามารถทำการบรรยายได้ช่วยให้ความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองทำให้การเรียนการสอนเป็นอิสระจากผู้สอนเรียนได้ตลอดเวลาในกรณีที่ครูผู้สอนไม่อยู่ครูอื่นสามารถสอนแทนได้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ที่ได้จัดเตรียมไว้ได้เหมือนปกติ

2.การสร้างชุดการเรียนรู้ ได้สร้างขึ้นตามหลักวิชาการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่มเลือกสื่อการสอนหลากหลายที่สัมพันธ์ และสอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชา ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำมาใช้ทุกชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ถึงสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับผลการงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนของสุนิดา โกศัย (2544) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาท้องถิ่นของเรา 2 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าการสอนด้วยชุดการสอนมีประสิทธิภาพสูงกว่าการสอนปกติในทุกด้าน อาจเป็นเพราะชุดการสอนมีขั้นตอนและการสร้างที่ชัดเจนชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.01/80.42 สอดคล้องกับ พิศมัย แสงพันธุ์ (2530) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส 203 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทวีปเอเชีย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สอดคล้องกับ ไอศูรย์ ทรพพสุ (2530) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส 401 เรื่อง สังคมเมือง สังคมชนบท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.55/82.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานสอดคล้องกับ อุดม กัสมัง (2532) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาสังคมศึกษา ส 306 เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ชุดการสอนที่สร้างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ มาตรฐาน 80/80

3. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการเรียนรู้รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ
 ภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
 นัยทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกชุดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิชาติ เริงฤทธิ์
 (2529) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาสังคมศึกษา ส 503 เรื่อง ภูมิศาสตร์ประเทศไทย กลุ่ม
 ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 พบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีคะแนน
 ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ
 พิสมัย แสงพันธุ์ (2530) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาสังคมศึกษา ส 203 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ
 ทวีปเอเชีย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีคะแนน
 ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ
 อ้อยทิพย์ ผลเพิ่ม (2534, น.76) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ความ
 กตัญญูกตเวที และการเลื่อมใสศรัทธา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าชุดการสอนที่
 สร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 .05 สอดคล้องกับ ไอศูรย์ ทรพรพสุ (2530) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาสังคมศึกษา ส 401
 เรื่อง สังคมเมือง สังคมชนบท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้น
 มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ
 สอดคล้องกับ อุดม กัสมัง (2532) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาสังคมศึกษา ส 306 เรื่อง
 ปัญหาสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง
 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยชุดการสอนรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา
 และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ทั้งในภาพรวมทุกด้าน ภาพรวมราย
 ด้านและรายข้อในระดับเหมาะสมมาก อาจเป็นเพราะแนวคิดพื้นฐานที่นำไปใช้ในการสร้างชุดการ
 สอนเป็นแนวคิดตามหลักจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นนักเรียนเป็นสำคัญเน้นการใช้
 สื่อช่วยสอน และการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างครู นักเรียน และวัสดุสื่อต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของ พิสมัย แสงพันธุ์ (2530) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาสังคมศึกษา ส 203
 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทวีปเอเชีย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าความ
 คิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยชุดการสอนอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมาก สอดคล้องกับ พงษ์
 สักดิ์ ปัญญาดี (2551, น.58-61) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรม
 ทางพระพุทธศาสนาและความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน สำหรับ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนทุกชุดนักเรียนมีความพึงพอใจหลังการ

ใช้ชุดการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ ไอศูรีย์ ทรรพวุธ (2530) ได้ศึกษา การสร้างชุดการสอนวิชาสังคมศึกษา ส 401 เรื่อง สังคมเมือง สังคมชนบท สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นนักเรียนมีความคิดเห็นต่อชุดการสอนอยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมมาก อุดม กัสมัง (2532) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาสังคมศึกษา ส 306 เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการ เรียนการสอนโดยชุดการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย พบว่า ชุดการเรียนรู้รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ ภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และผู้เรียนมีความคิดเห็นทางบวกต่อการเรียนด้วยชุดการสอน ผู้วิจัยจึงมี ข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรจัดทำชุดการเรียนรู้ในรายวิชาตามจุดประสงค์ต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่หลากหลายในรูปแบบต่างๆ เช่น การสร้างชุดการเรียนรู้แบบ ศูนย์การเรียนรู้
2. การสร้างชุดการเรียนรู้ต้องมีการศึกษาเนื้อหาตามหลักทฤษฎีให้ถ่องแท้และ สอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชาที่จัดทำ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมด้านเวลา เนื้อหา สื่อการเรียน การสอนที่เหมาะสม
3. การสร้างชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องผ่านกระบวนการสร้างชุดการสอนที่ เป็นระบบ ผ่านการประเมิน ตรวจสอบคุณภาพ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผ่านการปรับปรุงแก้ไข ขอบบพร่อง และนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ จึงจะยอมรับได้ว่า ชุดการสอนภูมิศาสตร์ทวีป ยุโรปเป็นชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานนิยม เช่น 80/80 เป็นต้น
4. ครูสามารถนำชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยรายงานสร้างขึ้นไปใช้ในรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ไปใช้ในการสอนเป็นรายบุคคล ทั้งในการจัดการศึกษาในระบบและนอกระบบ
5. ครูควรชี้แจงขั้นตอนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบอย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมโอกาสใน การประสบความสำเร็จในการเรียน
6. ครูควรจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการใช้ชุดการเรียนรู้

7. ครูควรเผยแพร่ชุดการเรียนรู้ไปยังโรงเรียนอื่นๆเพื่อได้ทดลองใช้ เพื่อศึกษาพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

8. ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรนำชุดการเรียนรู้ไปเป็นแนวทางเพื่อจัดทำสื่อการสอนในรายวิชาต่าง ๆ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1. ควรทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้จุดประสงค์การเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

2. ควรเน้นการจัดทำชุดการเรียนรู้ที่เป็นสื่อผสม และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. ควรนำชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนในโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อจะได้ข้อสรุปการวิจัยกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการสร้างชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในเนื้อหาหรือวิชาอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมต่อการนำมาสร้างชุดการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้หลากหลายเนื้อหาหรือวิชาอื่นมากยิ่งขึ้น

5. บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและเผยแพร่การสร้างชุดการสอนและชุดการเรียนรู้ ควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างชุดการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ ในทุกระดับชั้น